

Valtuustoryhmien toimintatukea koskeva hallintosääntömuutos ja valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiden päivittäminen

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 01.12.2025 § 286

Valmistelija hallintolakimies Viivi Haanpää ja hallintoasiantuntija Mia Lukkarila

Voimassa olevan hyvinvointialuelain 27.2 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava hyvinvointialueen tilinpäätöksessä.

Hallintosäännön 192 §:n mukaan aluevaltuusto voi päättää ryhmille maksettavasta ryhmäavustuksesta. Aluevaltuusto on hyväksynyt ryhmäavustusten perusteet koskien valtuustokautta 2022–2025 24.10.2022 § 69. Lisäksi aluevaltuusto on päättänyt toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 hyväksymisen yhteydessä seuraavasti (16.12.2024 § 83):

”Toimintatuki on 1.1.2025 alkaen 5000 euroa/valtuustoryhmä, jonka lisäksi maksetaan 2000 euroa/valtuutettu/vuosi.

Haettavan toimintatuen maksatukset tehdään siten, että 1. erä määräytyy aluevaltuuston nykyisen paikkajaon mukaan tammi-toukokuulta, ja 2. erä keväällä 2025 järjestettävien aluevaalien paikkajaon mukaan kesä-joulukuulta”.

Aluevaltuuston hyväksymät ryhmäavustusperiaatteet on hyväksytty valtuustokaudelle 2022–2025, minkä vuoksi hyvinvointialueella tulee päättää jatkossa noudatettavista periaatteista.

Periaatteiden valmisteluhetkellä on myös vireillä hyvinvointialuelakia koskeva hallituksen esitys (HE 91/2025 vp). Eduskunta hyväksyi 18.11.2025 toisessa käsittelyssään ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 91/2025 vp sisältyvät lakiehdotukset (EV 118/2025 vp). Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 27 §:n 2 momentti seuraavasti: “Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa *sekä valtuustoryhmän päätöksentekoon liittyvää muuta toimintaa*. Tukea myönnettäessä hyvinvointialueen on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. *Tiedot tuen määrästä ja käyttökohteesta* on ilmoitettava valtuustoryhmittäin hyvinvointialueen tilinpäätöksessä.” Valtuustoryhmän toiminnan tukemista koskevien säännösten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Sääntelyllä pyritään tuen läpinäkyvyyteen ja sen kohdistamiseen tarkemmin hyvinvointialueen aluevaltuustoryhmien toimintaan.

Uusia valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteita on valmisteltu pohjautuen edellistä valtuustokautta koskeneisiin periaatteisiin, jotka on valmisteltu ryhmäpuheenjohtajien esityksen pohjalta. Lisäksi periaatteiden päivittämisessä on huomioitu hyvinvointialuelain 27 §:ään vireillä olevat muutokset sekä aluevaltuuston toimintatukea koskeva päätös 16.12.2024 § 83.

Hallintosäännön osalta esitettävät muutokset:

Hallintosääntöön esitetään alla olevia muutoksia, joilla pyritään selkeyttämään ryhmäavustuksia koskevat toimivaltuudet sekä hallinnollisesti keventämään avustusten myöntämiseen ja niistä raportointiin liittyviä menettelyitä hyvinvointialueella.

19 § Aluevaltuuston tehtävät ja toimivalta

Lisätään uusi kohta 15: *päätää -- hyvinvointialuelain 27 §:n 2 momentin mukaisen tuen enimmäismäärästä hyvinvointialueella.* Lisäksi voimassa olevan kohdan 15 numeroinnin muuttaminen kohdaksi 16.

20 § Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta

Lisätään uusi kohta 21: *päätää valtuustoryhmien tuen myöntämisen periaatteista.*

32 § Hyvinvointialuejohtaja

Lisätään uusi kohta 12: *päätää valtuustoryhmien tuen myöntämisestä ja takaisinperinnästä aluehallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti;* Lisäksi voimassa olevan kohdan 12 numeroinnin muuttaminen kohdaksi 13.

192 § Ryhmäavustukset

192 §:n määräys kumotaan. Perusteena tälle on se, että ryhmäavustuksia koskevia määräyksiä esitetään aluehallituksen ja aluevaltuuston sekä hyvinvointialuejohtajan tehtäviä koskeviin määräyksiin.

Oheisaineistona (aluevaltuustokäsittelyssä liitteenä):

- hallintosäännön muutokset
- hallintosääntö 1.1.2026 alkaen

Oheisaineistona:

- luonnos valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiksi

Päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy esitetyt hallintosäännön muutokset liitteen mukaisesti siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2026;
2. merkitä tiedoksi valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiden valmistelutilanteen.

Päätös Hyvinvointialuejohtaja täydensi kokouksessa päätösesitystä seuraavasti: Lisäksi aluehallitus päättää valtuuttaa hallintolakimiehen tekemään liitteisiin tarvittavat teknisluonteiset korjaukset ennen aluevaltuustokäsittelyä.

Aluehallitus päätti yksimielisesti
1. esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy esitetyt hallintosäännön muutokset liitteen mukaisesti siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2026;
2. merkitä tiedoksi valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiden valmistelutilanteen.

Lisäksi aluehallitus päätti valtuuttaa hallintolakimiehen tekemään liitteisiin tarvittavat teknisluonteiset korjaukset ennen aluevaltuustokäsittelyä.

Keski-Pohjanmaan aluevaltuusto 15.12.2025
5080/00.02.00/2025

Valmistelija Hallintolakimies Viivi Haanpää ja hallintoasiantuntija Mia Lukkarila

Liitteenä:
- hallintosäännön muutokset
- hallintosääntö 1.1.2026 alkaen

Päätösesitys Aluehallituksen esityksen mukaisesti aluevaltuusto hyväksyy esitetyt hallintosäännön muutokset liitteen mukaisesti siten, että muutokset tulevat voimaan 1.1.2026.

Päätös